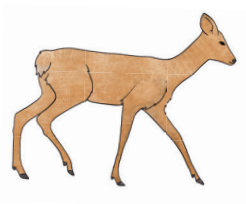

Mały Tomik

Wielkich Odkrywców Lubina

Muzeum Historyczne w Lubinie

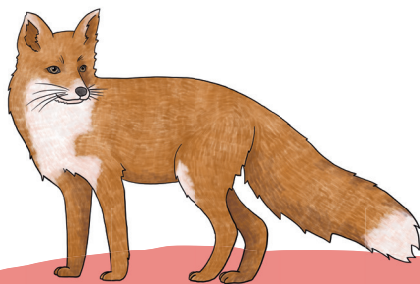
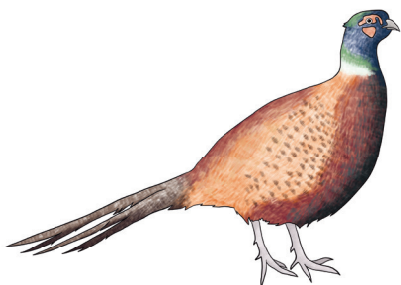
Ciekawi?

Przewracajcie uważnie kolejne kartki, które przeniosą Was ponad 1000 lat wstecz.

Spis treści

4	Wstęp
6	Rys historyczny Śląska i Dolnego Śląska
22	Charakterystyka powiatu lubińskiego
34	Ziemia lubińska
36	Miasto Lubin
54	Gmina wiejska Lubin
60	Gmina Rudna
66	Gmina miejsko-wiejska Ścinawa
70	Kolorowanki
74	Quiz historyczny
76	Karty pracy

Poznajcie nieznane dotąd miejsca,
leżące blisko Lubina i wybierzcie się
na turystyczne wycieczki w te okolice.

Ucz się, i odkrywaj!

Na końcu książki
znajduje się mapa Polski
i zadania do rozwiązania.

Mapę rozłóż
przed sobą
i śledź wskazane
miejsca.

baw

Przed Wami pierwsza część
podróży w bardzo odległe czasy,
gdzie dookoła były same lasy.

Rys historyczny Śląska i Dolnego Śląska

Pierwszy przystanek wycieczki dotyczy Śląska. Lubin historycznie należy do tej dawnej dzielnicy Polski.

Skąd pochodzi nazwa Śląsk?

Niedaleko Wrocławia leży góra, którą przybyłe tam słowiańskie plemię nazwało Ślęża.

Mieszkańców okolic góry nazwano Ślężanami i to właśnie od ich nazwy pochodzi określenie Śląsk.

A skąd o tym wiadomo?

Z kroniki – spisu wydarzeń w historii Niemiec i Polski, prowadzonej przez niemieckiego biskupa Thietmara.

Góra Słęża

ma wysokość 718 metrów nad poziomem
morza

1

Zapis o związku Łubina ze Śląskiem

znajdziemy w Kodeksie lubińskim
– ilustrowanym żywocie św. Jadwigi.

Czy wiesz, że...

... nazwa góry Słęża prawdopodobnie pochodzi od bardzo starego, nieużywanego już słowa „ślęg” – oznaczającego wilgoć i błoto. „Ślęg” powstawał na skutek bliskości rzeki i mokradeł. Od tego słowa również Słężanie wzięli swoją nazwę. Dawniej góra uznawana była za święte miejsce.

Nazwa Śląsk

Stawała się coraz bardziej popularna i rozpoznawalna. Malutka osada wkrótce zamieniła się w miejscowość dużych rozmiarów. Ponad tysiąc lat temu Śląsk stał się częścią państwa dynastii Piastów, będącego początkiem państwa polskiego, a po koronacji Bolesława Chrobrego pełnoprawnym królestwem.

Polska za Bolesława Chrobrego

Legenda

	granice Polski u schyłku panowania Mieszka I ok. 990 roku		ziemie polskie na początku panowania Bolesława I Chrobrego
	granice Polski ok. 1025 roku		zdobycze terytorialne Bolesława I Chrobrego
	Poznań grody stołeczne		ziemie częściowo opanowane przez Bolesława I Chrobrego z okresem przynależności
	arcybiskupstwa, biskupstwa z datami założenia		
	Gniezno stolice państw		najazdy cesarza Henryka II (1005 i 1017), oblężenie gro-
	wyprawy Bolesława I Chrobrego na Łużycę (1002), do Pragi (1003) i Kijowa (1018)		

Włócznia św. Maurycego

– dar cesarza Ottona III dla Bolesława Chrobrego ofiarowany podczas koronacji w Gnieźnie – jedna z najcenniejszych relikwii narodowych. Włócznia to broń składająca się z żelaznego grotu i drzewca.

W 2025 roku mija
1000 lat od koronacji
Chrobrego
na pierwszego
króla Polski.

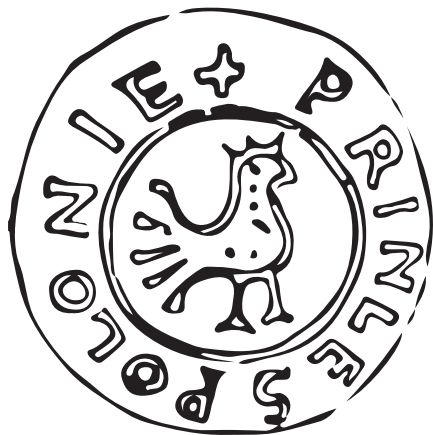

Bolesław Chrobry

– urodzony w 967 roku. Był pierwszym królem Polski z dynastii Piastów. Dawne słowo Chrobry oznaczało waleczny i odważny. Zmarł w 1025 roku.

Denar Princes Polonie denar Bolesława Chrobrego

– denar bity przez mennicę książęcą Bolesława Chrobrego. Jest jedną z najsłynniejszych monet w historii mennictwa polskiego. Zaważył na tym przede wszystkim wizerunek ptaka.

Awers i rewers

to dwie strony zdobionego przedmiotu płaskiego w monetach oraz innych podobnych wyrobach jak ordery, odznaki i medale.

Tę ważniejszą
stroną jest awers.

Kim byli Piastowie?

To pierwsza w historii polska dynastia książęca i królewska. Dynastia to władcy z jednego rodu (rodziny) panujący kolejno po sobie nad księstwem lub królestwem. Najczęściej przejmował władzę syn po swoim ojcu.

*Rewers zawiera treści
uzupełniające.*

Zaraz dowiecie się jak to było dalej...

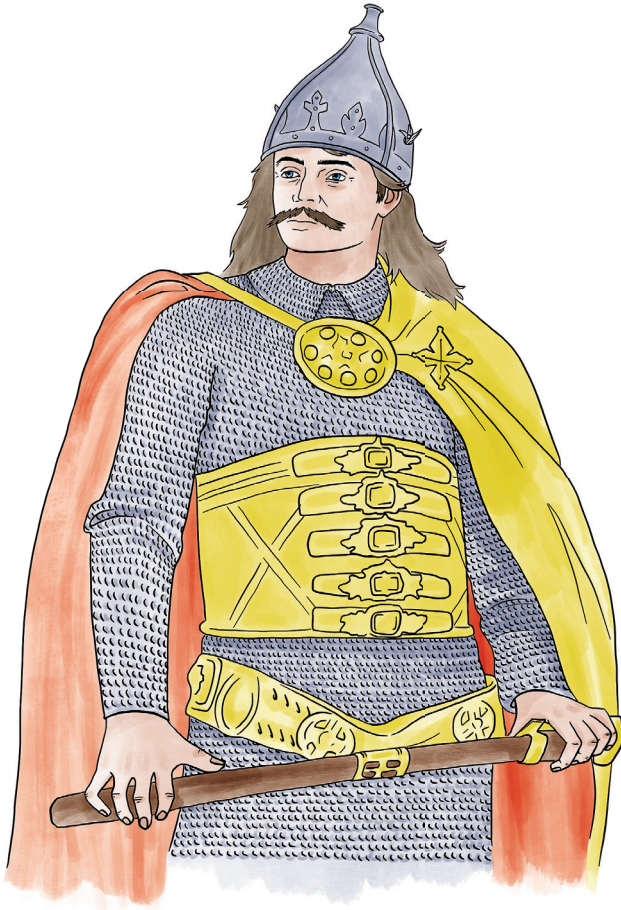
... kolejny przystanek to rozbięcie dzielnicowe, czyli rozpad Królestwa Polskiego i podział terytorium na osobne dzielnice. Stało się tak z powodu powiększania się dynastii Piastów.

Według dawnego prawa...

... po śmierci władcy – księcia Polski Bolesława III Krzywoustego w testamencie były wskazane konkretne części terytorium dla każdego syna. Mieli oni rządzić własną, samodzielną częścią terenu. Jednak nie wszyscy tak zrobili i rozpoczęły się walki. Przez spory wewnętrzne, kraj był narażony na ataki innych państw. Dlatego Śląsk w swojej historycznej przeszłości był pod władaniem Polski, Czech i Niemiec.

Śląsk został podzielony na

Dolny Śląsk – księstwo śląskie
i Górny Śląsk – księstwo opolskie.

Bolesław III
Krzywousty

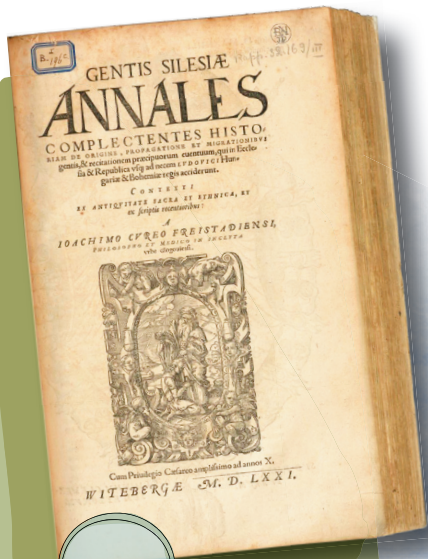
– urodzony w 1086 roku. Pochodził z dynastii Piastów. Po jego śmierci w 1138 roku nastąpiło rozbicie dzielnicowe. Walczył z własnym ojcem. W wieku trzynastu lat otrzymał prawo do władzy nad połową państwa.

Dolny Śląsk

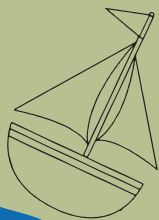
Jest to teren obejmujący góry Sudety, doliny rzek Odry, Baryczy, Nysy Łużyckiej i Kłodzkiej.

Zastanawiacie się, kiedy nadano mu taką nazwę?

Określenie Dolny Śląsk (*Silesia Inferior*) po raz pierwszy pojawiło się w „Kronice narodu śląskiego” – nazwa oryginalna „*Gentis Silesiae annales*”.

Kronika wydana została
w 1571 roku, stworzył ją
Joachim Curaeus (1532–1573).

2

Sudety – góry znajdujące się w Polsce, Czechach oraz zajmujące mały kawałek w Niemczech.

Śnieżka – góra ma wysokość 1602 metrów nad poziomem morza. Jest najwyższym szczytem Karkonoszy.

3

Dolina Baryczy – to teren przyrodniczy składający się z różnych stawów, mokradeł, lasów i łąk. Tu znajduje się największy w Polsce Park Krajobrazowy.

4

15

Obszar wokół górnego biegu Odry nazwane zostało Górnym Śląskiem, a niższego biegu rzeki – Dolnym Śląskiem.

Widać to na mapie Śląska z 1561 roku.

Ostatni przystanek to Dolny Śląsk dziś

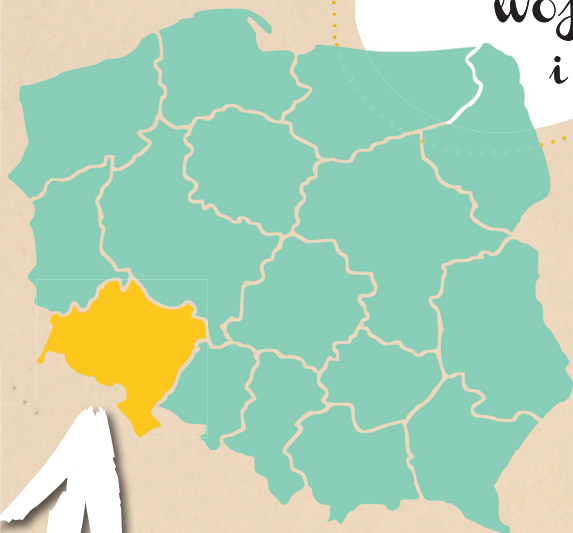
Obecnie Dolny Śląsk ma już zmienione granice. Obszar tworzą piękne krajobrazy przyrodnicze, zabytki i duża ilość pataców. Sąsiadami Dolnego Śląska są województwa: lubuskie, wielkopolskie, opolskie oraz dwa państwa – Czechy i Niemcy.

Spójrzcie na mapę Polski

państwo składa się z części,
są to

województwa
i jest ich 16.

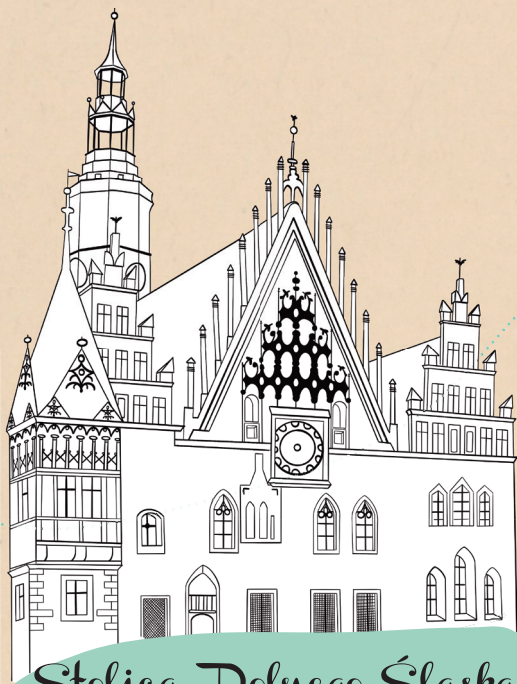
Herb Dolnego Śląska

to czarny orzeł z białą przepaską w kształcie
półksiężyca z krzyżem. Ptak znajduje się na złotym tle.

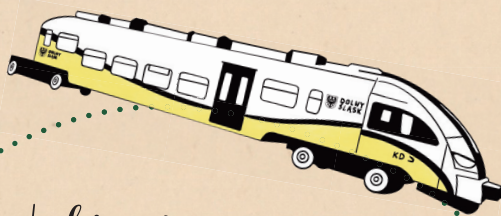
Czy wiesz, że...

... w Polsce obowiązują trzy stopnie podziału państwa – są to obszary, z których
składa się cały kraj. Największe są województwa – Lubin leży w województwie
dolnośląskim. Województwa składają się z powiatów, a powiaty z gmin.

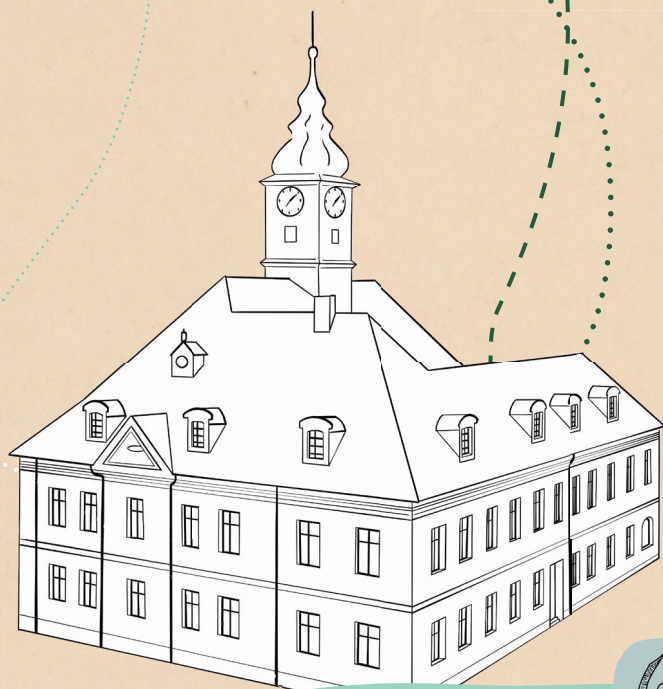

5

Stolicą Dolnego Śląska
jest miasto Wrocław.

Lubin i Wrocław
dzieli odległość 70 kilometrów.
Koleje Dolnośląskie
pokonują taką trasę szybko
i sprawnie.

6
Lubin jest
stolicą polskiej miedzi.

Charakterystyka powiatu lubińskiego

W skład powiatu lubińskiego wchodzi: gmina miejska Lubin, gmina miejsko-wiejska Ścinawa, gminy wiejskie Lubin i Rudna.

Herb

powiatu lubińskiego nawiązuje do znaku osobistego księcia Henryka Brodatego (1163–1238), jako historyczny element godła Dolnego Śląska.

Czy wiesz, że...

... powiat – obejmuje kilka lub kilkanaście gmin na danym obszarze. Jest jednostką samorządową w swoim określonym terytorium, czyli ma swoje wyznaczone zadania.

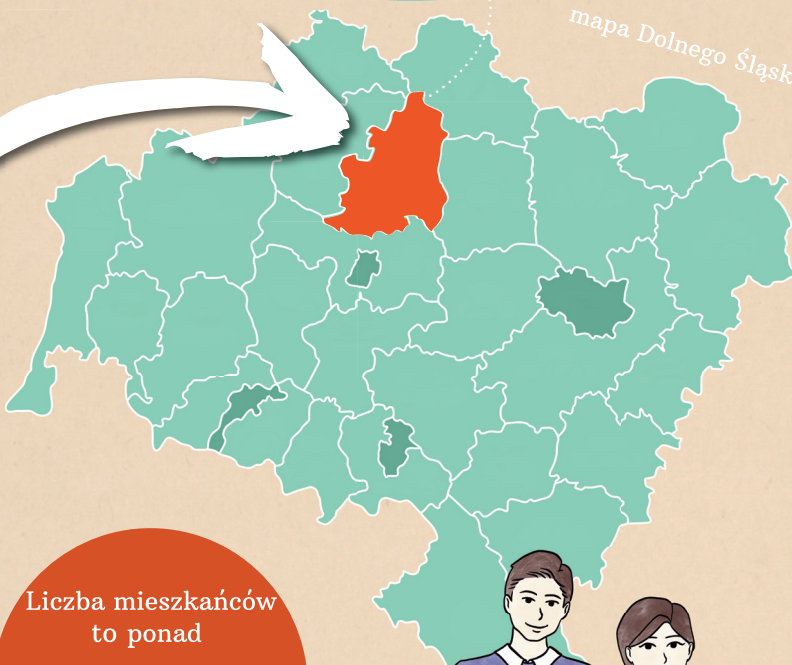
7

Powiat lubiński

leży w północnej części Dolnego Śląska i zajmuje powierzchnię 712 kilometrów kwadratowych, stanowi to 3,7 procent powierzchni województwa.

mapa Dolnego Śląska

Liczba mieszkańców
to ponad

105 000
osób

demografia

Dziedzina nauki zajmująca się życiem i przemijaniem społeczności ludzkiej.

powiat lubiński

Grzybowa Góra

wysokość wzgórza to 216,7 metrów
nad poziomem morza

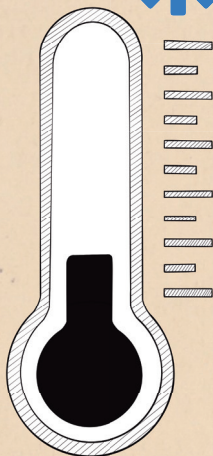
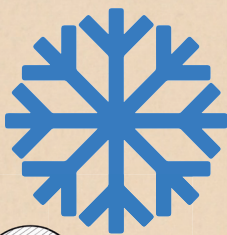
Jest najwyższym punktem terenu
i leży na Wzgórzach Dalkowskich
w pograniczu Wysoczyzny
Lubińskiej.

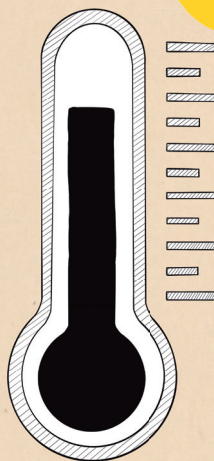
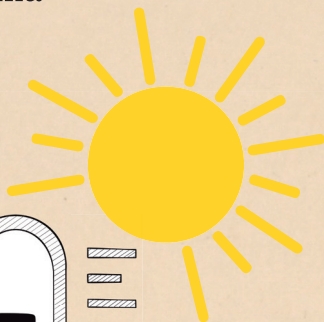
teren

Ukształtowanie powierzchni powiatu jest zróżnicowane. Cały obszar jest lekko pofałdowany, poprzecinany w części zalewowej starorzeczami, częściowo zalesiony, znacznie zaludniony, o charakterze rolniczym.

Powiat jest terenem zaliczanym do najcieplejszych w kraju. Średnia roczna temperatura powietrza jest najwyższa w Polsce i wynosi nieco powyżej +8 Celsjusza.

minimalna
styczeń

maksymalna
lipiec

klimat

Obszar powiatu, podobnie jak prawie cały Dolny Śląsk, znajduje się w zasięgu klimatu przejściowego. Pogodę tworzą silne wpływy oceaniczne i kontynentalne.

Rezerwat przyrody Zimna Woda

Leśny rezerwat przyrody znajduje się pomiędzy miejscowościami Zimna Woda i Lisiec. Na jego terenie chronione są liczne drzewa pomnikowe i rzadkie gatunki roślin.

Do najcenniejszych roślin należą:

śnieżyca wiosenna

wawrzynek wilczytko

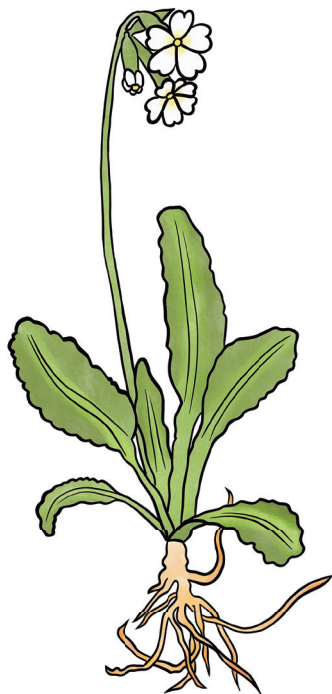
czosnek niedźwiedzi

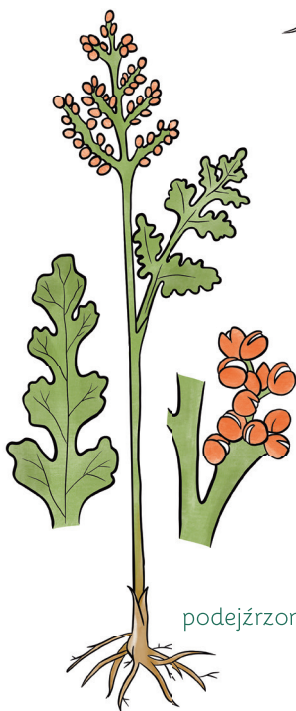
przyroda

Obszar powiatu jest urozmaicony, co sprzyja zróżnicowaniu występujących tu ekosystemów. Ekosystem to jedno z podstawowych pojęć w ekologii i składa się z elementów żywych lub żywych i nieożywionych, pozostających ze sobą w rozmaitych relacjach.

pierwiosnek wyniosły

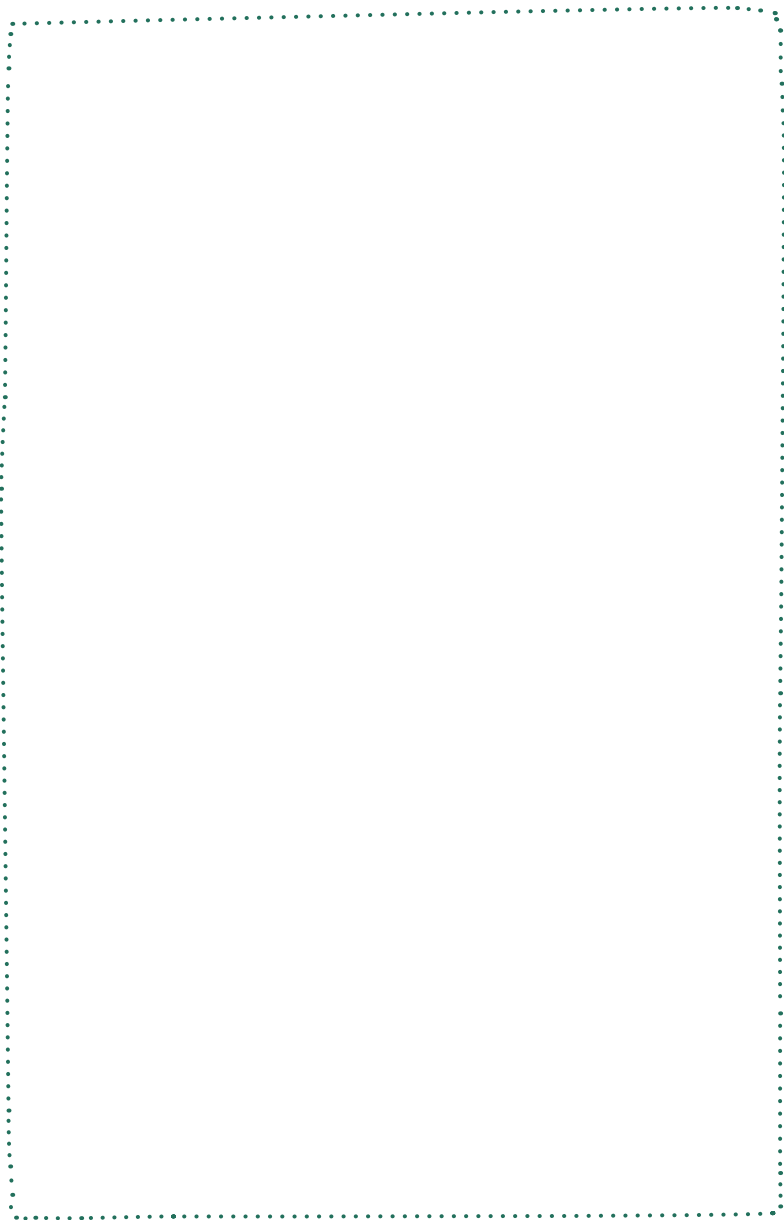
kukutka Fuchsa

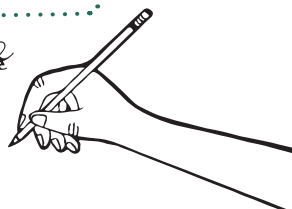
podejrzony marunowy

listera jajowata

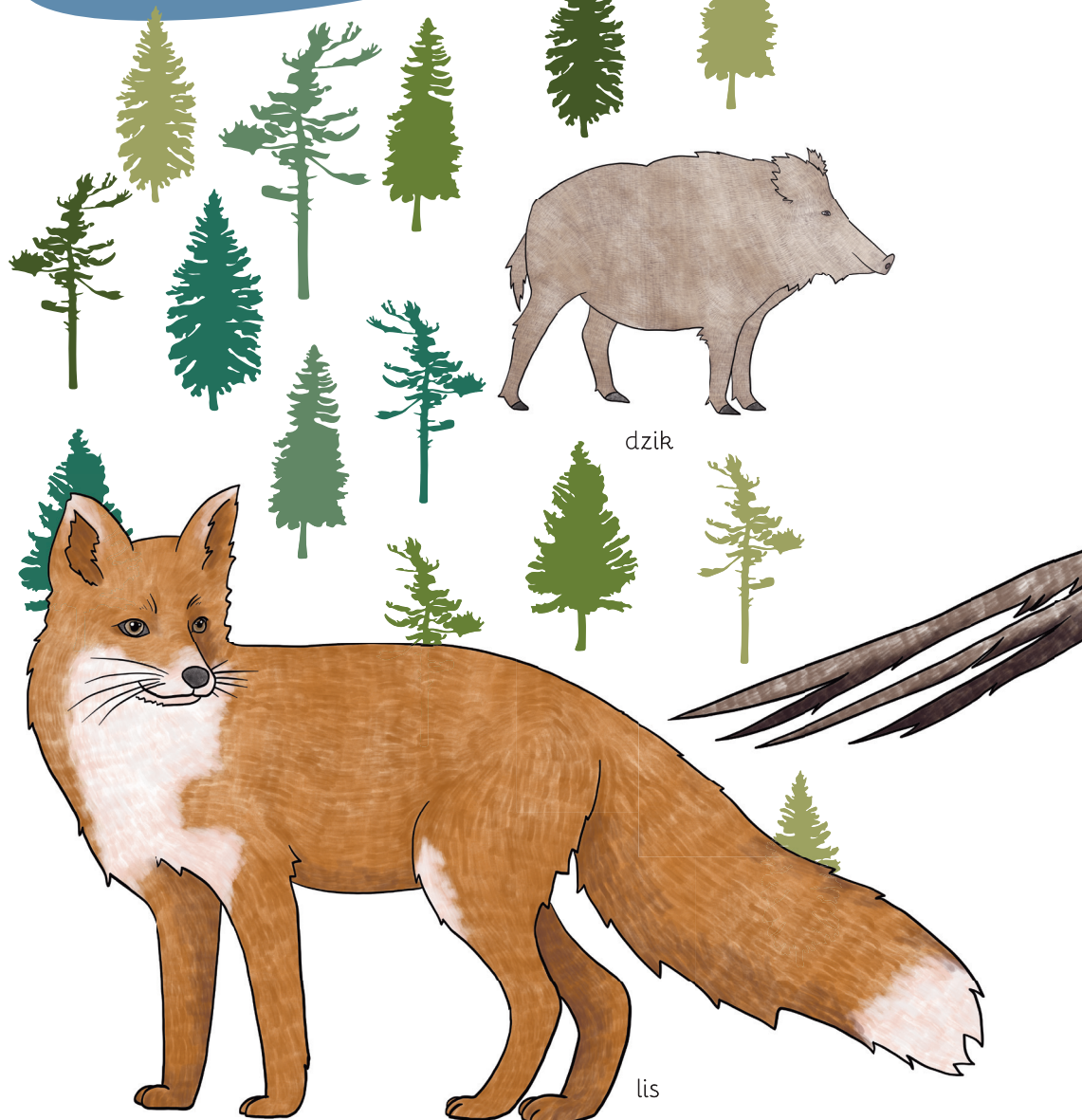

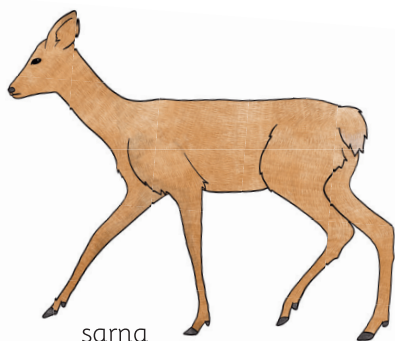
Narysuj ulubioną roślinę

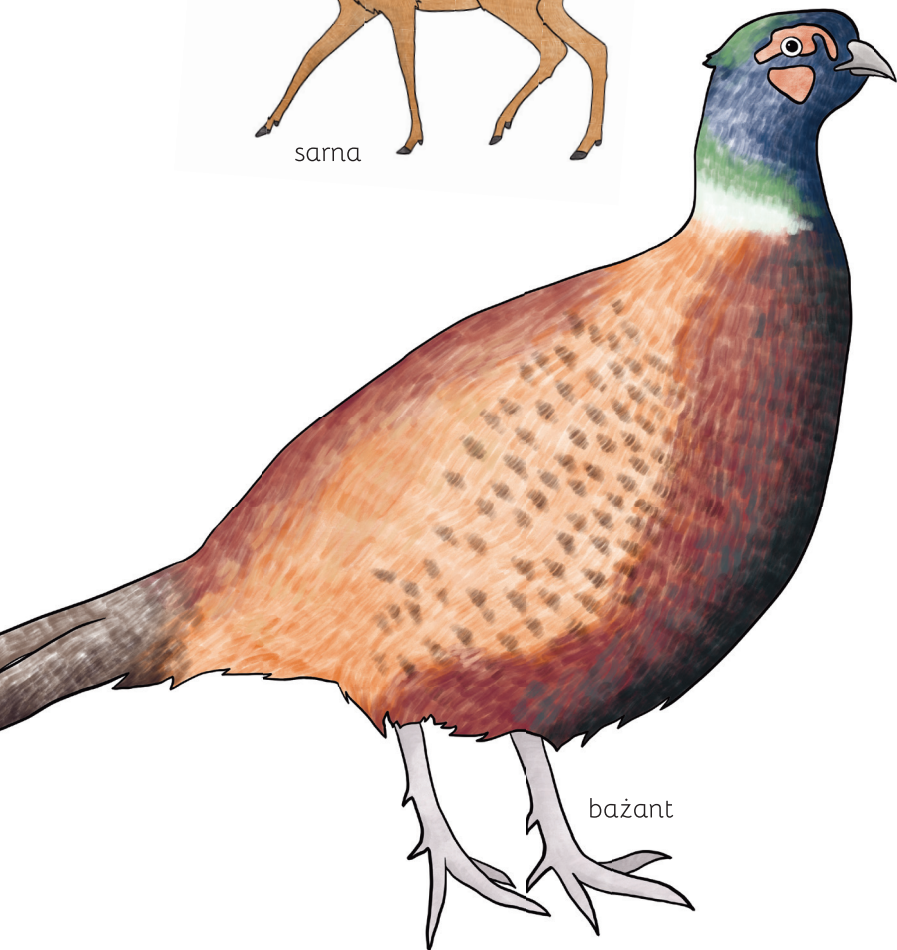
lasy

Są najbardziej naturalną, od wieków nierozdzielnie związaną z krajobrazem Polski, formacją przyrodniczą. Las to taki ekosystem, który tworzą roślinność i zwierzęta.

sarna

bażant

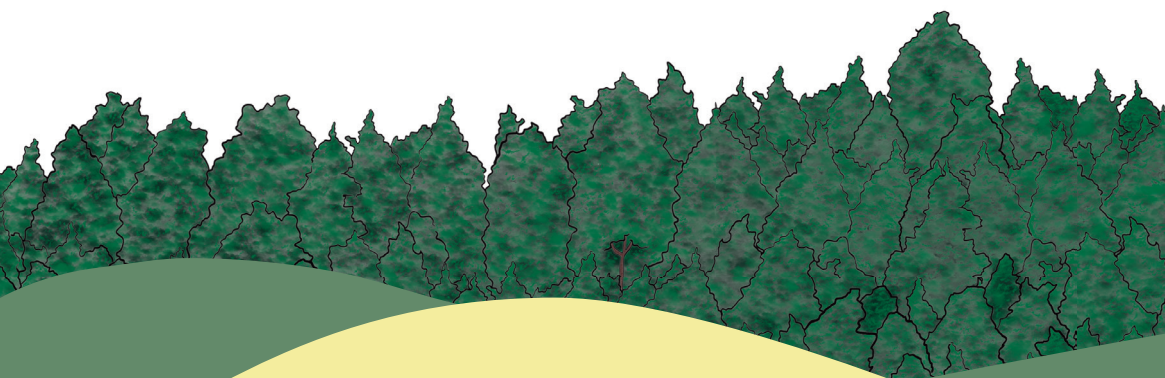
Lasy obejmują **31** procent ogólnej powierzchni całego powiatu. Podobną powierzchnię zajmują na Dolnym Śląsku - **29** procent.

rolnictwo

Tereny rolne zajmują obszar

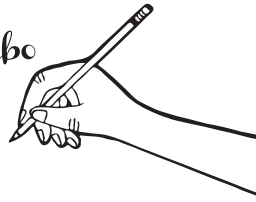
40 098 ha

powierzchni powiatu lubińskiego.

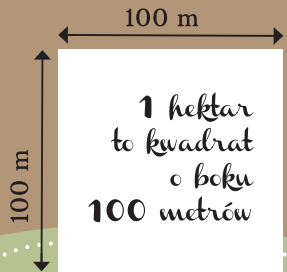

56 procent
powierzchni powiatu lubińskiego
to tereny produkcji roślinnej,
ogrodniczej i zwierzęcej.

Dorysuj niebo

[ha]

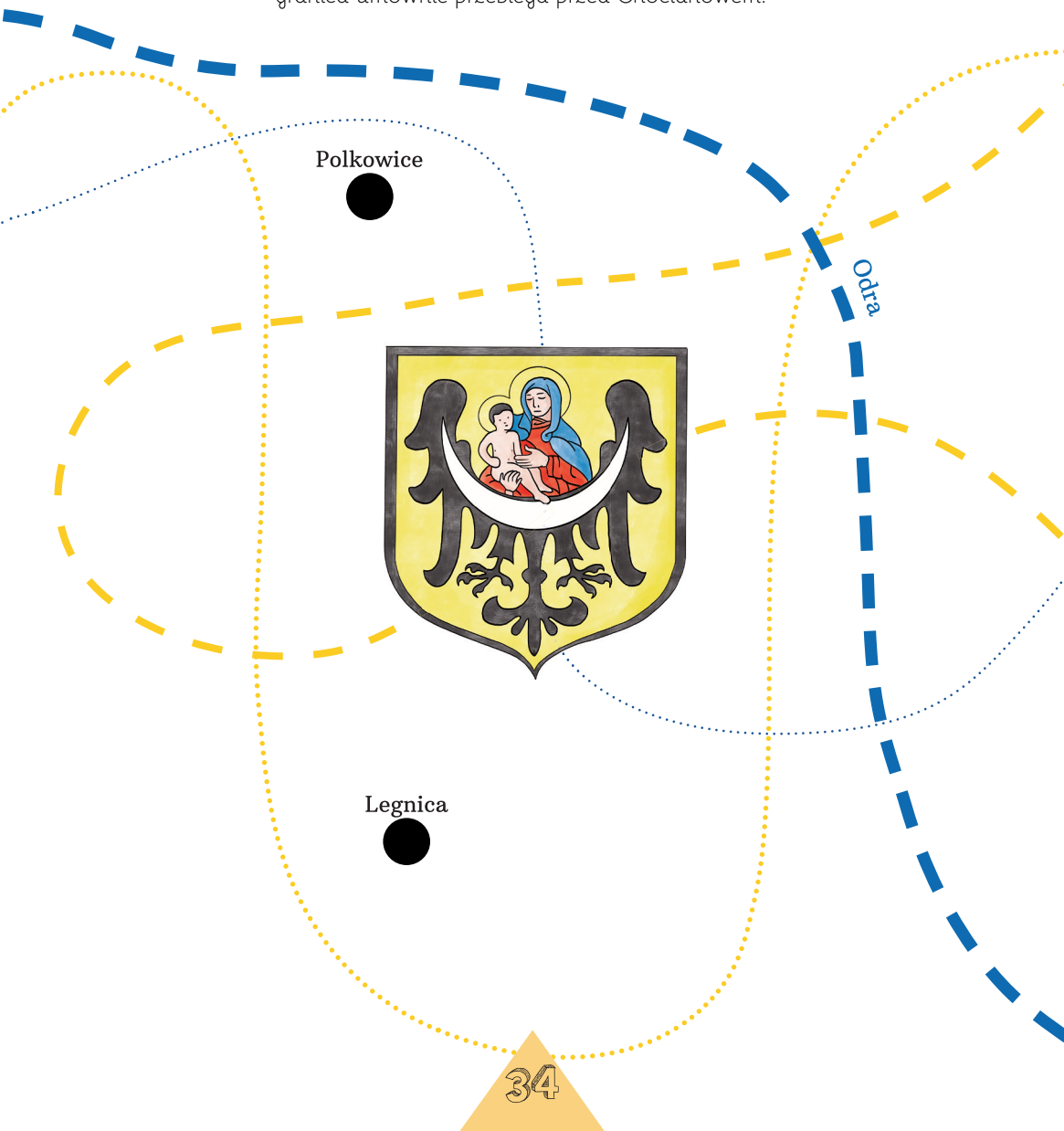

1 hektar
to kwadrat
o boku
100 metrów

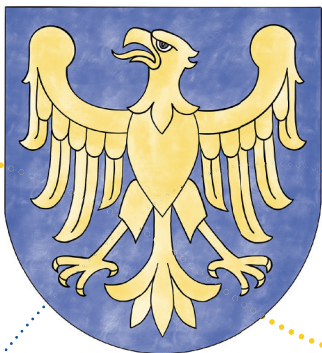
Hektar to jednostka miary
o symbolu ha, która służy
do określania powierzchni.

Ziemia lubińska

To obszar rozciągający się wokół Lubina, a jego granice nie są dokładnie określone. Na północy sięgają Polkowice, na południe znajdują się w połowie drogi do Legnicy, na wschodzie wyraźną granicą jest Odra, a na zachodzie granica umownie przebiega przed Chocianowem.

Herb Śląska – znak rozpoznawczy, wywodzący się z rodowych herbów Piastów śląskich.

Dzieje Dolnego Śląska i wpływy kulturowe, gospodarcze, polityczne oraz wojskowe miały ogromny wpływ na życie społeczności lubina i okolicznych miejscowości.

Odnajdź drogę łączącą trzy herby

Miasto Lubin

To korzystnie położone pod względem geograficznym oraz komunikacyjno-drogowym miasto.

liczy ponad

65 000
mieszkańców

32,6%
grunty
zabudowane

53,4%
użytki rolne

Lubin

2,5%
nieużytki,
tereny różne

11,5%
lasy i drzewa

Powierzchnia
miasta Lubina wynosi

4075 ha

36

7

84 km

Zielona Góra

Przybliżone odległości
do innych miast
w kilometrach...

[km]

1 kilometr to 1000 metrów

Lubin

70 km

Wrocław

80 km

Jelenia Góra

70 km

Wałbrzych

Herb
Lubina

przedstawia na złotym
polu orła dolnośląskiego,
który w miejscu głowy
ma wizerunek Matki
Bożej z dzieciątkiem
Jezus.

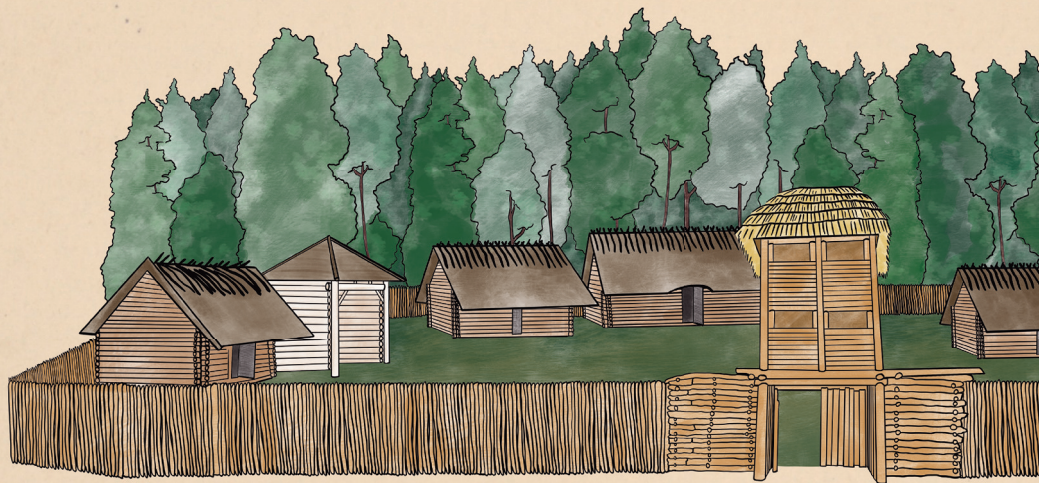
Miejska wieża ciśnień wybudowana
w latach 1905–1906 jest wpisana
do rejestru zabytków.

Wyjątkowe obiekty
architektury
z terenu Lubina znajdują się
na wojewódzkiej liście
zabytków.

Lubin należy do najstarszych polskich osad.

Prawa miejskie uzyskał
pomiędzy 1284 a 1289 rokiem z rąk
księcia Ścinawskiego Przemka.

Kiedyś funkcjonował jako
gród kasztelański.

Stopniowo modernizowany gród około 1312 roku został przekształcony w murowaną warownię. Wielka rozbudowa obiektu dokonana została za czasów panowania w Lubinie księcia Ludwika I. Na jego polecenie połączone zostały mury miejskie i zamkowe, a wewnątrz nich powstały nowe obiekty architektoniczne. O tej przebudowie zaświadcza data wykuta w tympanonie portalu kaplicy zamkowej.

Drogi kupieckie przecinały się,
dlatego Łubin stawał się znany.

Czy wiesz, że...

... szlak handlowy - to droga lub kilka dróg, którymi podróżują kupcy, by dotrzeć do głównych ośrodków handlu, gdzie w jednym miejscu dochodziło do wymiany różnych towarów.

Wzgórze Zamkowe w Lubinie
to historyczne miejsce.

Jego dzieje sięgają XIII wieku,
to tutaj istniał obronny gród
kasztelański.

Do dziś zachowała się
zabytkowa kaplica zamkowa.

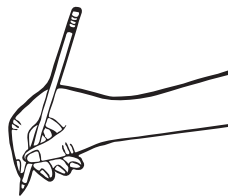
Tympanon portalu kaplicy zamkowej

„Si in portam lumina figs ast
cellis ortis fuit haec ecclesia
mortis donec ego
tursum orthoclavum
concito, cursum.
Hic igitur propera
me te vocitante viator esurias
sitias hicpotus esco
datur”.

„Jeśli ku drzwiom
zwrócisz oczy i wejdiesz do
świątyni, do końca życia
myślą wracać tu będziesz.
Tu więc przybywaj,
bo wzywam cię wędrowcze
głodny i spragniony,
a nasycony będziesz”.

Kodeks lubiński

To czternastowieczny rękopis z legendą obrazową o św. Jadwidze Śląskiej, spisany po łacinie w 1353 roku z inicjatywy księcia brzeskiego Ludwika I w Lubinie przez zakonnego skrybę Mikołaja Pruzię.

Legenda o

Czy wiesz, że...

Średniowiecze to jedna z epok w historii Europy, która trwała od V do XV wieku, a teraz żyjemy w XXI wieku, więc było to bardzo dawno temu.

Wzgórze Zamkowe

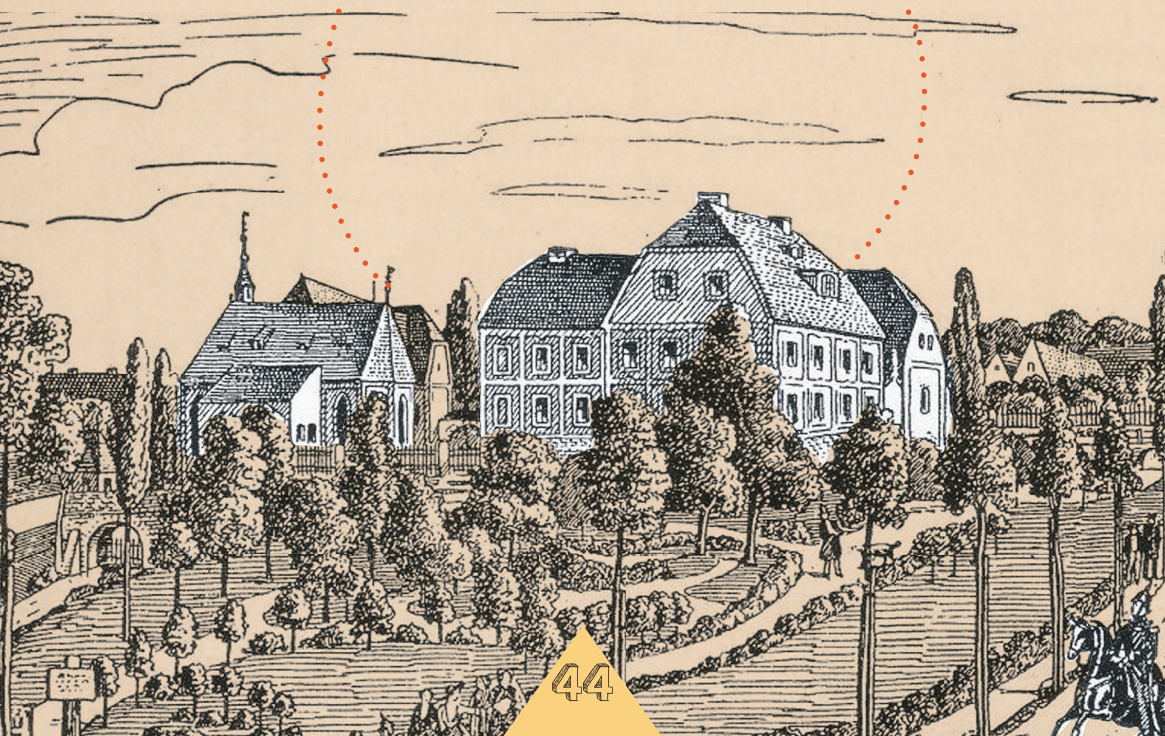
historyczne miejsce

Zamek przetrwał do 1641 roku, kiedy podczas oblężenia przez wojska szwedzkie został prawie całkowicie zniszczony. Zrujnowana warownia nie została już nigdy odbudowana. Wyremontowano jedynie zamkową kaplicę. W 1663 roku dokonano rozbudowy kaplicy. Kolejne zniszczenia przyniósł rok 1945, obiekt strawił pożar.

Dawny widok zamku

kaplica zamkowa

nieistniejące
budynki zamku

Wiele sytuacji z przeszłości, głównie wojny, najazdy, pożary, wyludnienia, wyprowadzki, ucieczki, przemarsze wojsk i zmiany właścicieli miasta, wpłynęły na to, jak zachowały się dobra kultury w Lubinie.

*Dobrami kultury są
niepowtarzalne przedmioty, obiekty
i miejsca,
które powstały w przeszłości.*

To również zwyczaje i tradycje
związane z danym terenem.

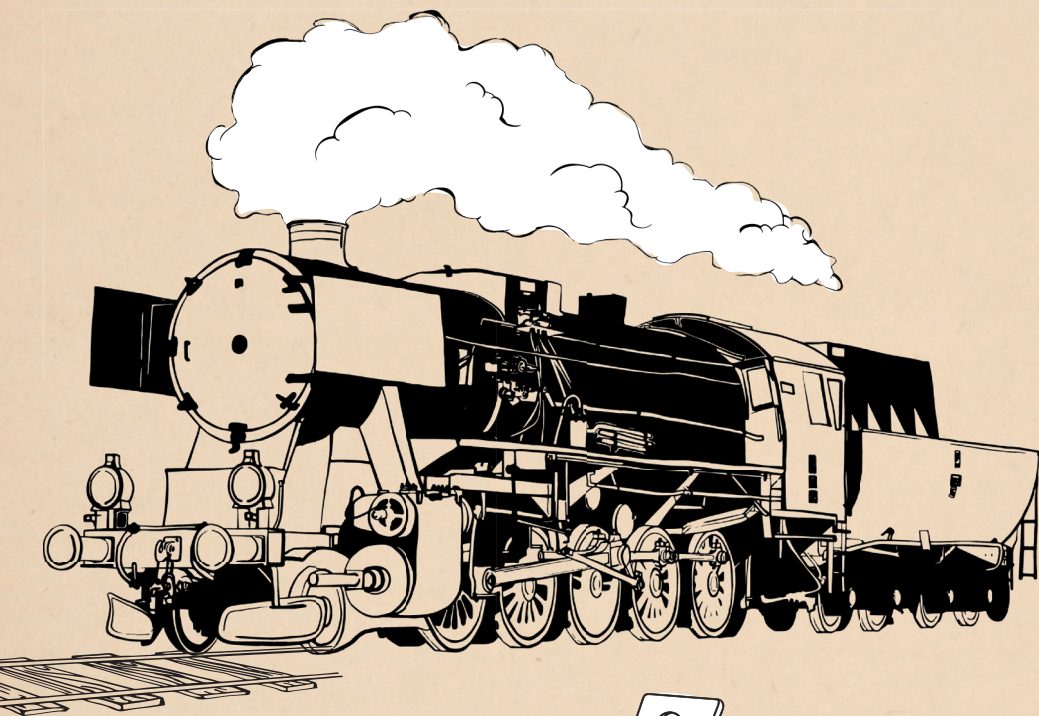
*[Polski geolog,
uznawany za odkrywcę
złóż rud miedzi
Lubin-Sieroszowice.]*

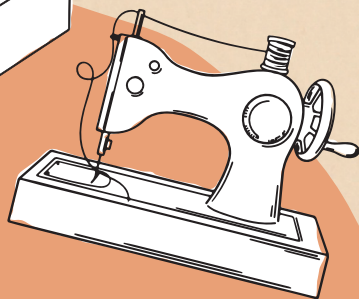
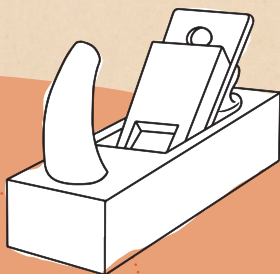
JAN WYŻYKOWSKI

Pierwsi osiedleńcy

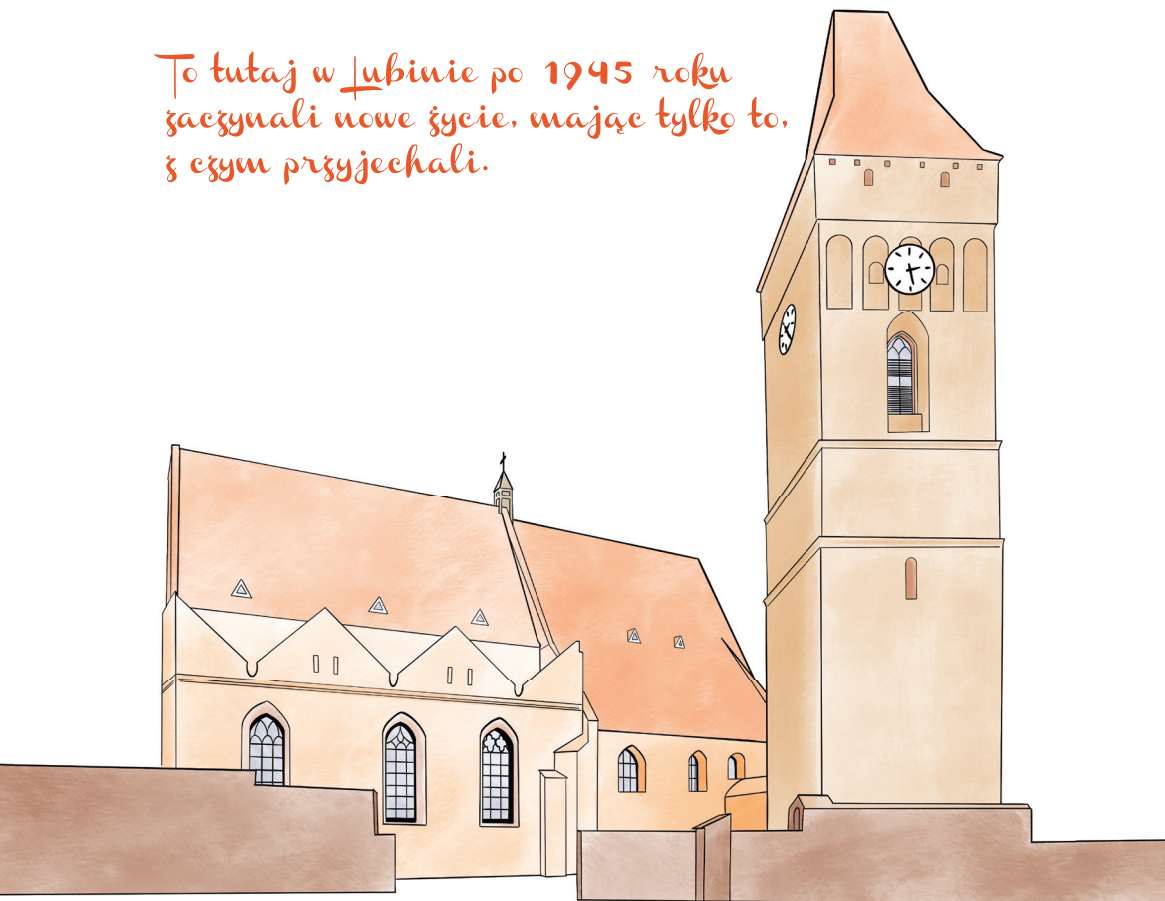
Po zakończeniu II wojny światowej do Lubina przybywała ludność z wszystkich stron Polski. Byli to tak zwani przesiedleńcy. Droga koleją często trwała wiele tygodni. Zdarzało się tak, że w jednym drewnianym wagonie podróżowali dwie rodziny ze zwierzętami i wszystkim, co mogli ze sobą zabrać.

Przesiedleńcy mogli mieć do dwóch ton dobytku na rodzinę, w tym przedmioty gospodarskie oraz narzędzia do pracy, a także zwierzęta hodowlane.

To tutaj w Lubinie po 1945 roku
zaczynali nowe życie, mając tylko to,
z czym przyjechali.

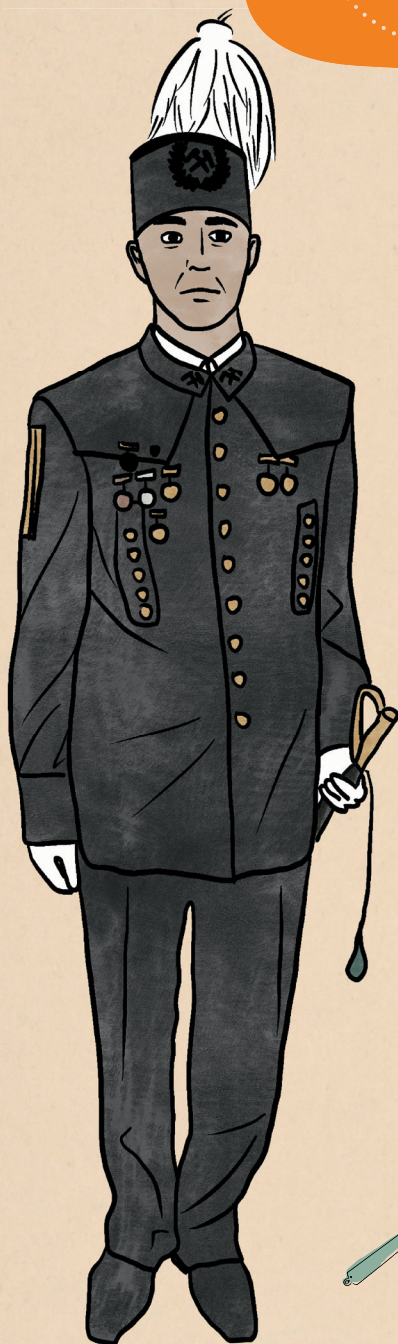
Kościół parafialny pw. Matki Bożej Częstochowskiej

Narysuj ulubiony
przedmiot

Odkrycie złóż rudy miedzi

Odkrycie w 1957 roku pokładów rud miedzi spowodowało szybką rozbudowę miasta. To wtedy rozpoczął się historyczny okres rozwoju miasta. Już 10 lat po tym odkryciu powierzchnia Lubina zwiększyła się 12 razy.

[Galowy mundur
górnicy]

Czako - czapka górnicza
z kogucimi piórami

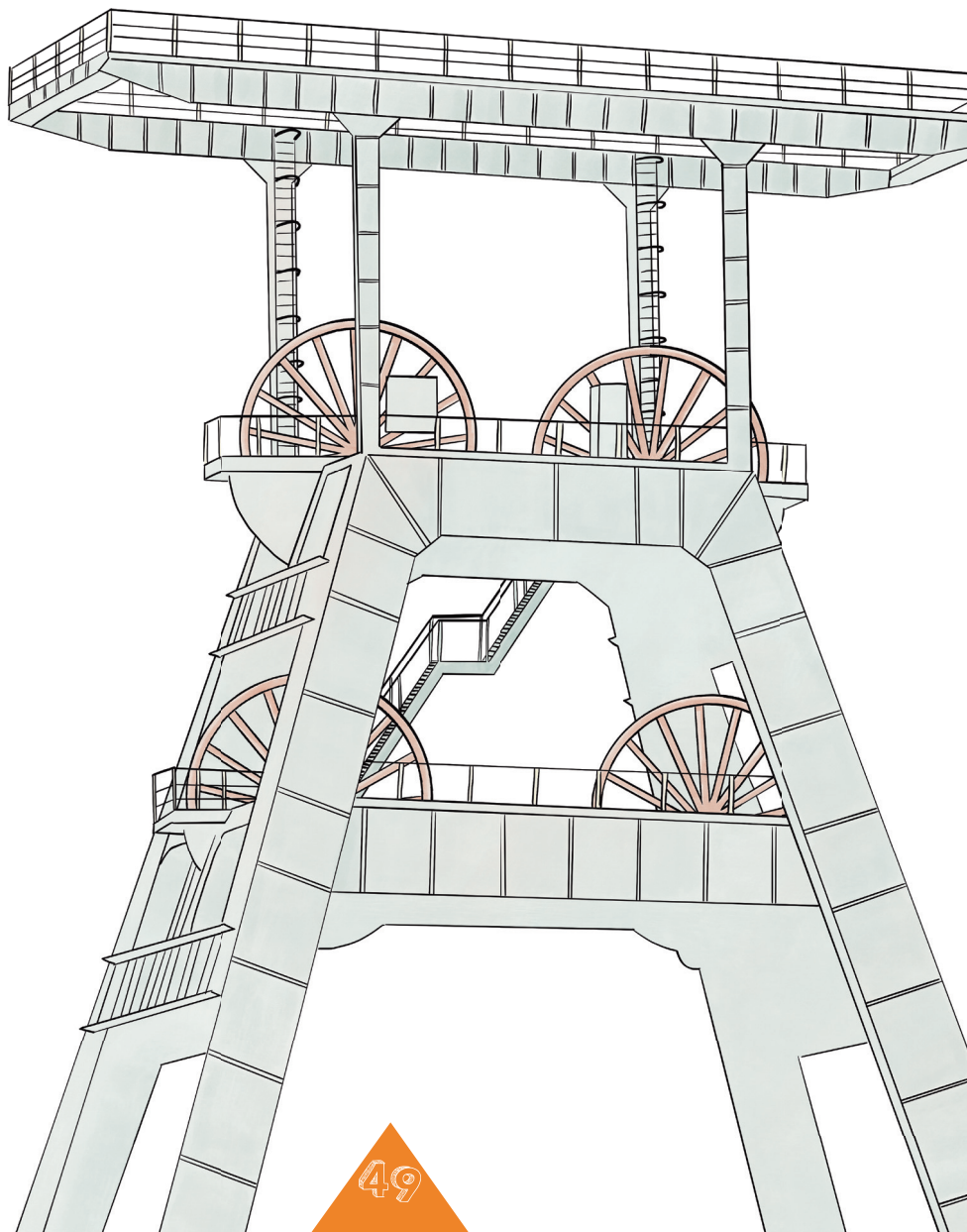
Szpada - jest bronią paradną,
stanowiącą ozdobny element munduru

Czy wiesz, że...

... subregion to część terenu, która wyróżnia się określonymi cechami na tle całego regionu.

Przemysł oparty na wydobyciu rud jest podstawą gospodarki regionu, a nazwa Zagłębie Miedziowe tworzy subregion znany w całej Polsce.

Rozwój miasta

Do Lubina przybywali nowi mieszkańcy, dla których budowano osiedla z blokami. Miasto stawało się coraz większe, aby dzisiaj być dobrze zorganizowanym miejscem do życia. W Lubinie mieszka dużo górników – to oni tworzą historię i tożsamość tego miejsca.

Ratusz jest siedzibą Prezydenta Miasta Lubina i Rady Miejskiej.

W budynku funkcjonuje
Muzeum Historyczne.

Grupy szkolne
odwiedzają muzeum,
aby obejrzeć wystawy
i poznać historię Łubina.

Czy wiesz, że...

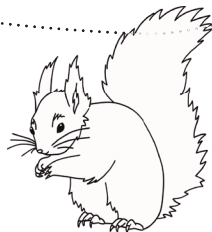
... Ratusz został wpisany do rejestru zabytków 14 kwietnia 1981 roku?
Wojewódzki konserwator zabytków zajmuje się ochroną dóbr kultury według
przepisów o ochronie i opiece zabytków.

Co warto zobaczyć w Lubinie?

1

Park Leśny – Rodzinny Park Linowy

To miejsce spacerów, rekreacji i lekcji historii dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Park linowy to aktywność dla każdego.

2

Ratusz

Wędrówka po muzeum zaczyna się w infopunkcie – muzealnym sklepiku, dalej znajduje się Galeria Ratuszowa, ale najważniejszym punktem są wystawy na poddaszu.

3

Zoo Lubin

Ogród zoologiczny to miejsce bogate w atrakcje. Znajdują się tutaj: szlak zwierząt wymarłych, szlak ptaków, zagroda z kozami, owcami i alpakami oraz wybieg dla żubrów.

4

Galeria Pałacyk

W zabytkowej willi prezentowane są dzieła sztuki. Wystawy znanych artystów wprawiają w zachwyt i skłaniają do przemyśleń. Sztuki wizualne są z nami codziennie – wszystko, co nas otacza to kolory i kształty.

5

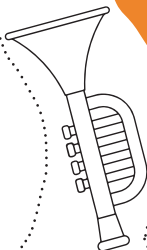
Regionalne Centrum Sportowe – hala

Hala jest wielofunkcyjna, odbywają się w niej wydarzenia sportowe, kulturalne i rozrywkowe.

6

Narodowa Orkiestra Dęta

W historycznym miejscu na Wzgórzu Zamkowym siedzibę ma orkiestra, która tworzy koncerty przez cały rok.

7

Centrum Kultury Muza

Bądź z Muzą w centrum kultury i przyjdź do kina oraz na spektakl teatralny.

Mapa Lubina

muzeum-lubin.pl

zoolubin.pl

rcslubin.pl

nod.lubin.pl

ckmuza.eu

Gmina wiejska Lubin

Obszar wyróżnia się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi. Znajduje się tu 18 parków krajobrazowych, rezerwat przyrody „Zimna Woda” oraz obszar chronionego krajobrazu „Dolina Czarnej Wody”.

obejmuje
swoim zasięgiem

31 sołectw

Herb

to tarcza podzielona pionowo na pół. W lewym złotym polu znajduje się czarny półorzeł z przepaską sierpową. W prawym, zielonym polu tarczy, jest wieża forteczna kryta czerwonym dachem.

6,4%
grunty
zabudowane

Powierzchnia
gminy wiejskiej Lubin
wynosi

29 015 ha

53%
to użytki
rolne

39,5%
to lasy,
drzewa
i krzewy

1,1%
nieużytki,
tereny różne

8

54

Rezerваты to wydzielone
obszary o szczególnych
wartościach przyrodniczych.

mapa powiatu lubińskiego

Bory Dolnośląskie
obszar chronionego
krajobrazu
„Dolina Czarnej Wody”

Rezerwat przyrody
„Zimna Woda”

Pomnik przyrody
to prawnie
chroniony twór
przyrody...

... mogą nim być:
drzewo, alejka, skałka,
grota i jaskinia.

POMNIK
PRZYRODY

Do największych sołectw gminy należą: Niemstów, Raszkówka, Obora, Szklary Górne, Księginice i Siedlce. Sołectwo to zespół organizacyjny, którego przedstawicielem jest sołtys – szef wsi. To on wraz z radą sołecką ustala zasady i zadania ważne dla wspólnego życia społecznego.

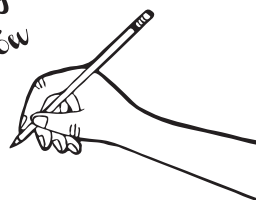
Gminę wiejską Lubin
zamieszkuje ponad

16 300
osób

.....
Wpisz nazwę miejscowości,
z której pochodzisz

Narysuj swoich
sąsiadów

Czy wiesz, że...

... między Lubinem a wybranymi miejscowościami w gminie kursują bezpłatne autobusy. Dzięki połączeniom możliwe jest podróżowanie miaszkańców i załatwianie spraw w mieście. Sprawną komunikację gwarantują też Koleje Dolnośląskie.

Pałace gminy wiejskiej Lubin

Na terenie gminy wiejskiej Lubin znajdują się pałace w Składowicach, Pieszkowie, Szklarach Górnych, Osieku, Liścu, Księginicach, Krzeczynie Wielkim, Krzeczynie Małym, Chróśniku oraz ruiny pałacu w Raszowej.

Schloss Klein-Krhen, Kr. Lüben i. S.

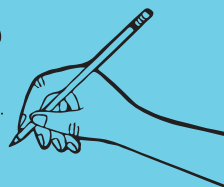
Czy wiesz, że...

... pałac to piękna budowla mieszkalna pozbawiona cech obronnych. Ze względu na funkcje i położenie wyróżnia się pałace: wiejskie, miejskie, myśliwskie i letnie.

Pałac w Krzeczynie Małym z 1720 roku na pocztówce z początku XX wieku.

Co to jest biała karta zabytku?

To formularz, w który konserwatorzy wpisują informacje o zabytkach. Jej oficjalna nazwa to karta ewidencyjna zabytków architektury.

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa	2. Czas powstania	4. Adres
1.1 Materiały graficzne		5. Przynależność administracyjna województwo gmina dzielnica
		6. Współrzędne geograficzne
		7. Właściciel i jego adres
		8. Użytkownik i jego adres
		9. Formy ochrony
		10. Stan zachowania

Gmina Rudna

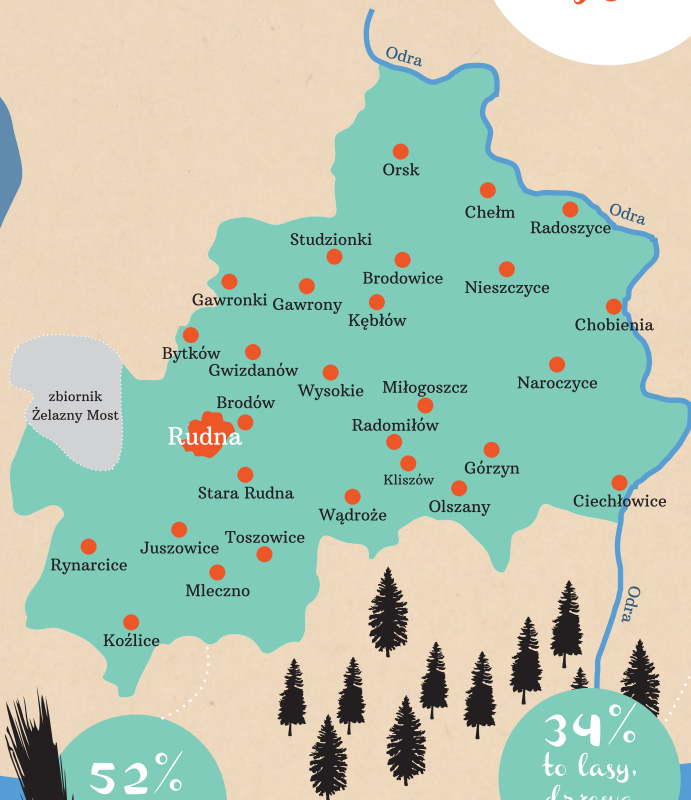
To jedna z największych gmin w regionie. Leży nad Odrą. Obejmuje teren Pradoliny Głogowskiej, Obniżenie Ścinawskie i Wzgórza Dalkowskie. Sąsiadami gminy Rudna są Ścinawa, Głębock, Pęcław, Polkowice i gmina wiejska Lubin.

liczy ponad

7 500
mieszkańców

Herb

przedstawia na niebieskim polu Świętą Katarzynę z Aleksandrii ubraną w zieloną suknię przepasaną żółtym pasem. Na ramionach ma czerwony płaszcz. W prawej ręce trzyma miecz skierowany w dół, a w lewej unosi koło.

52%
to użytki
rolne

34%
to lasy,
drzewa
i krzewy

Powierzchnia
gminy Rudna
wynosi

21 660 ha

60

9

Rezerwat przyrody
„Skarpa Storeczyków”

mapa powiatu lubińskiego

Naroczycki Łęg

przyroda

Na terenie gminy znajdują się cenne przyrodniczo obszary łąk zalewowych, bagien, starorzeczy i lasów, między innymi Naroczycki Łęg. Miejsca te są siedliskiem dla rzadkich gatunków ptaków, a występujące tu odmiany roślin wodnych zalicza się do rzadko spotykanych.

Rezerwat przyrody Skarpa Storeczyków

To teren zalesionej skarpy Pradoliny Głogowskiej, który objęty jest ochroną. W tym wyjątkowym miejscu, w runie licznie występuje storczyk – kruszczyk potabski.

kruszczyk potabski

Odra – rzeka. Druga z najdłuższych rzek w Polsce. Przepływa przez Czechy, Niemcy, Polskę – i to w Polsce jest prawie cały jej bieg.

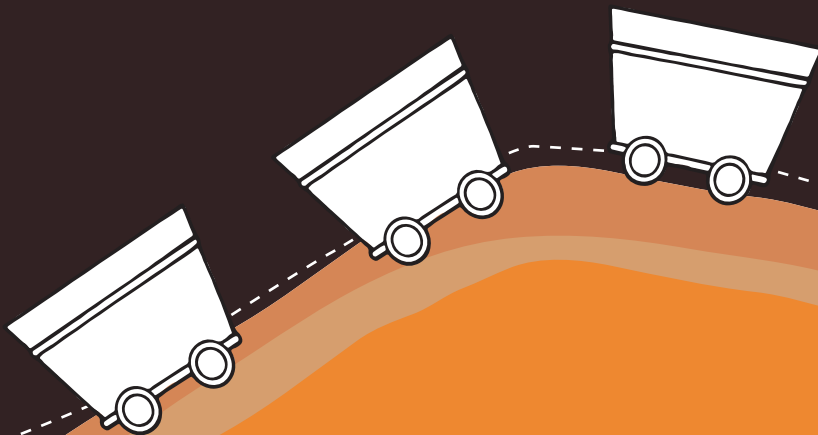
Ratusz jest siedzibą
władz Gminy Rudna

Ratusz, wzniesiony w latach 1770-1773 z inicjatywy króla pruskiego Fryderyka II Wielkiego. W okresie II wojny światowej został częściowo zniszczony. Po 1945 roku budynek rozebrano, a w jego miejscu zaaranżowano skwer z fontanną. Ratusz został odbudowany w latach 90. XX wieku z nawiązaniem do jego pierwotnego wyglądu.

W 1974 roku uruchomiono największą w kraju kopalnię rud miedzi i Zakład Wzbogacania Miedzi „Rudna”.

bogactwa naturalne

Tereny gminy Rudna to bogactwo surowców mineralnych. Głównymi zasobami są złoża rud miedzi, którym towarzyszą srebro i złoto, a także sól kamienna i anhydryt. Duże znaczenie gospodarcze mają również węgiel brunatny oraz surowce budowlane i ceramiczne – glina, kruszywa i piaski.

*ruda
miedzi*

zbiornik

Na części obszaru należącego do gminy znajduje się największy w Europie Obiekt Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych „Żelazny Most” należący do KGHM Polska Miedź SA. Składowana jest tam zmielona na drobny piasek skała pozostała po odzyskaniu z niej rudy miedzi.

srebro i złoto

sól kamienna
i anhydryt

Gmina miejsko-wiejska Ścinawa

Leży po lewej stronie Odry, w górnej części województwa dolnośląskiego. Jej siedzibą jest Ścinawa. Sąsiaduje z gminami Rudna, Prochowice, Wińsko, Wołów i Lubin.

liczy ponad
9 000
mieszkańców

Herb

przedstawia na żółtej tarczy połowę czarnego orła Piastów śląskich oraz fragment czerwonego muru miejskiego z basztą nakrytą białym daszkiem.

74%
to użytki
rolne

14%
to lasy,
drzewa
i krzewy

12%
grunty
zabudowane
i pozostałe

Powierzchnia
gminy miejsko-wiejskiej
Ścinawa wynosi

16456 ha

mapa powiatu lubińskiego

Rezerwat przyrody Łęg Korea

Obejmuje tereny nadrzecznych lasów i mokradeł, zlokalizowanych na zachodnim brzegu Odry, tuż poniżej ujścia Kaczawy. Teren jest trudno dostępny.

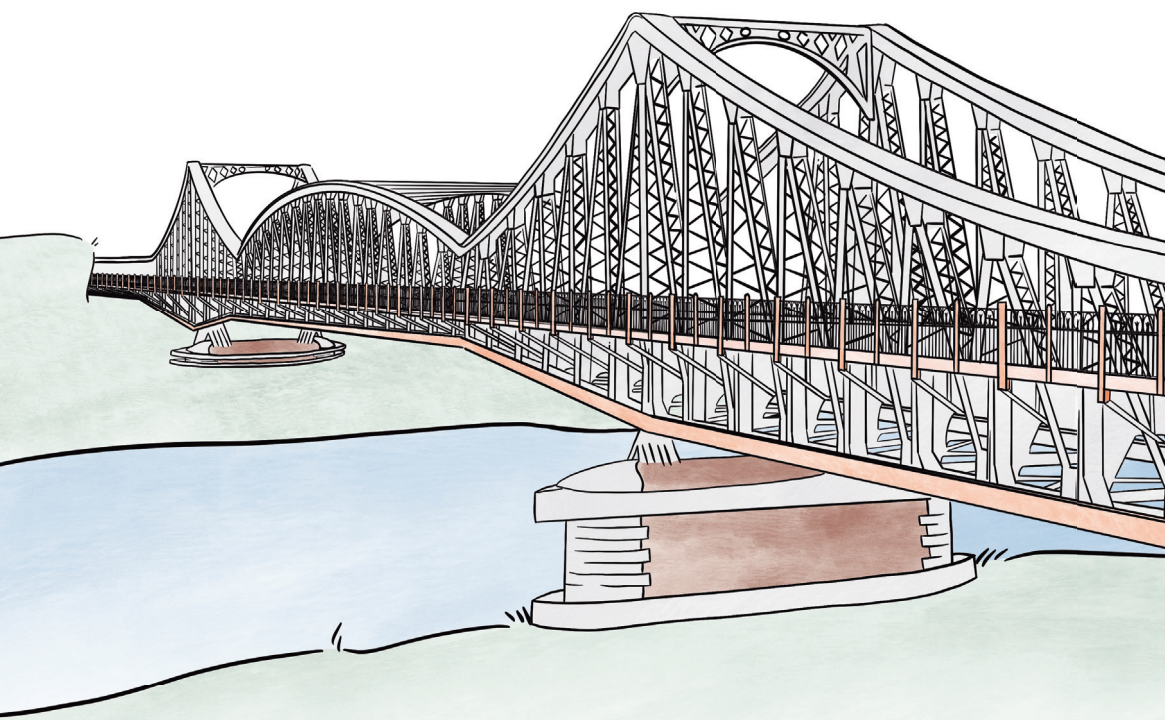
bielik

przyroda

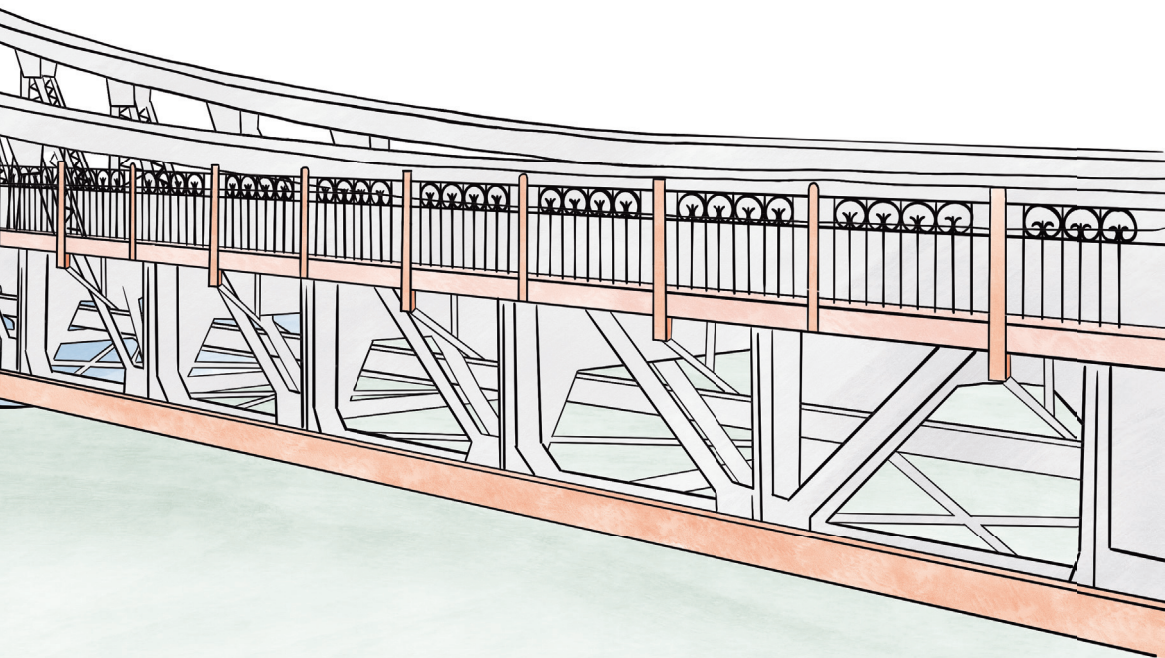
Okolice Ścinawy obfitują w różnorodne krajobrazy natury. Jedne z form ochrony przyrody to obszar krajobrazu Dolina Odry oraz specjalny obszar (SOO) Łęgi Odrzańskie, gdzie zwierzęta i rośliny mogą czuć się bezpiecznie.

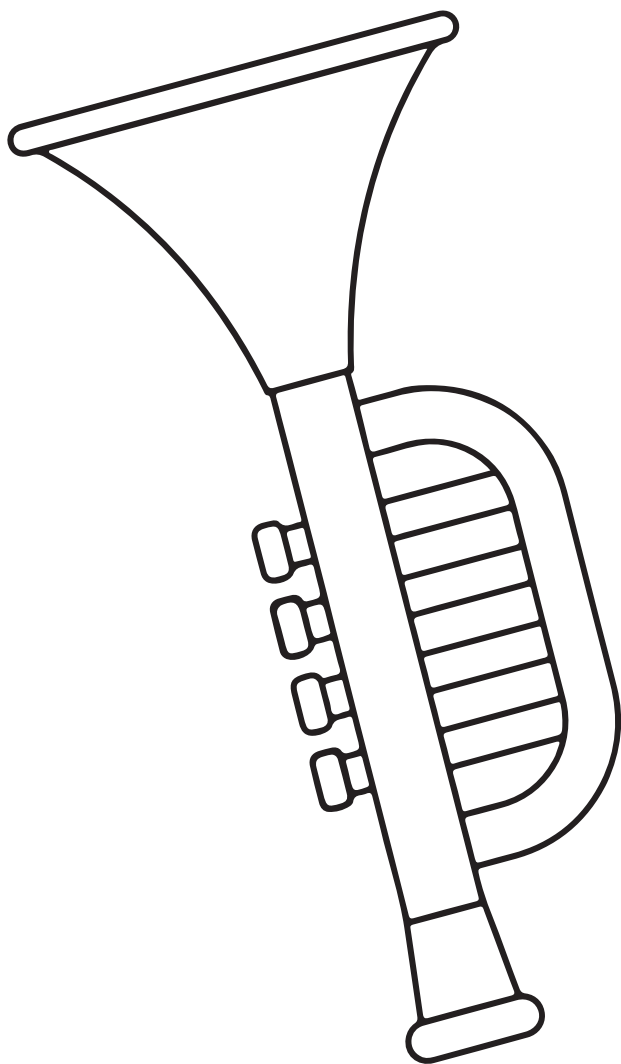
W mieście i gminie Ścinawa są wytyczone szlaki turystyczne, rowerowe, kajakowe i ścieżki przyrodnicze. Występuje tam również wiele znaczących obiektów dziedzictwa kulturowego. Dodatkowym atutem turystycznym jest dobre położenie nad rzeką Odrą, co powiększa możliwości rekreacyjno-turystyczne.

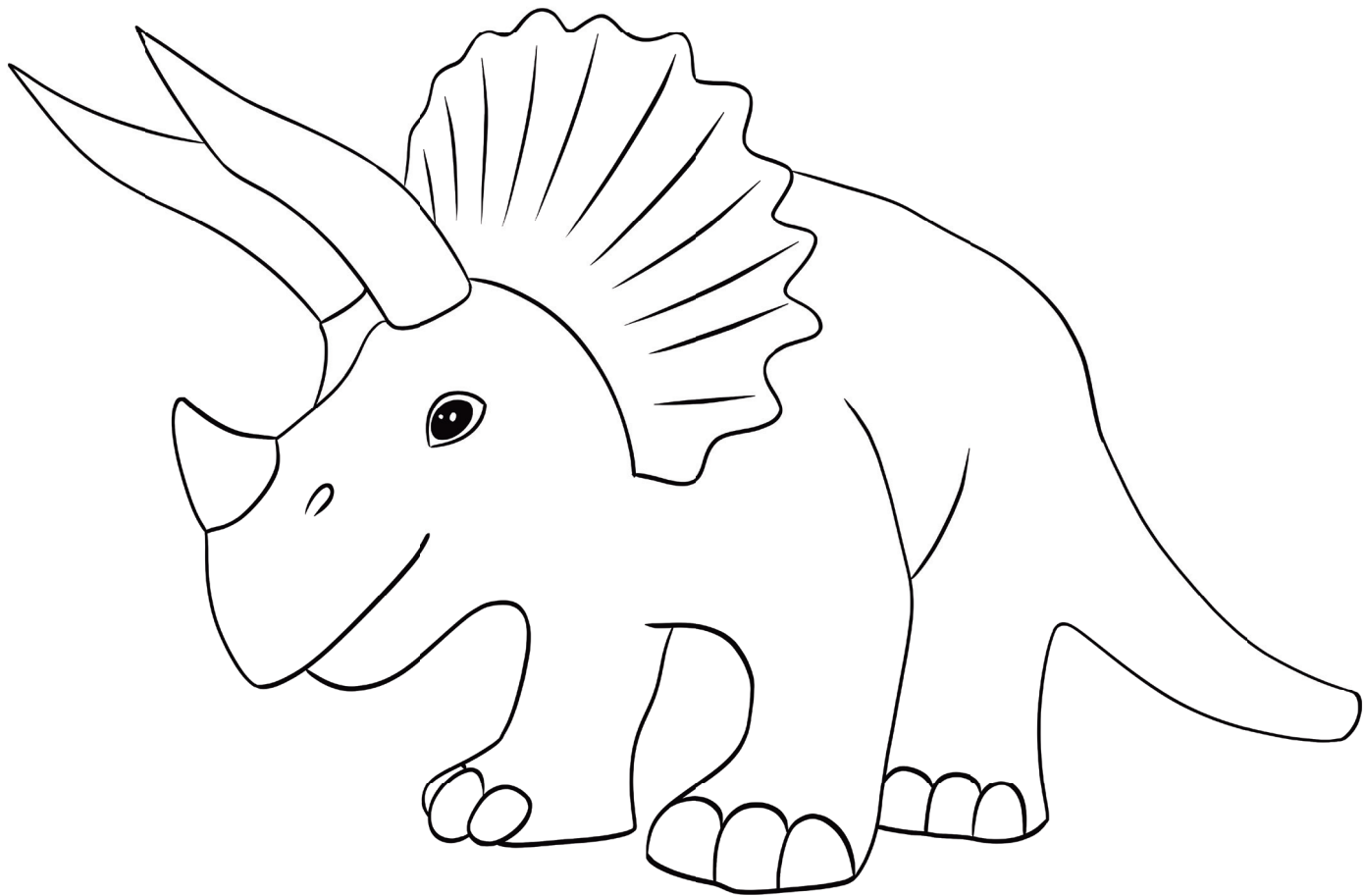

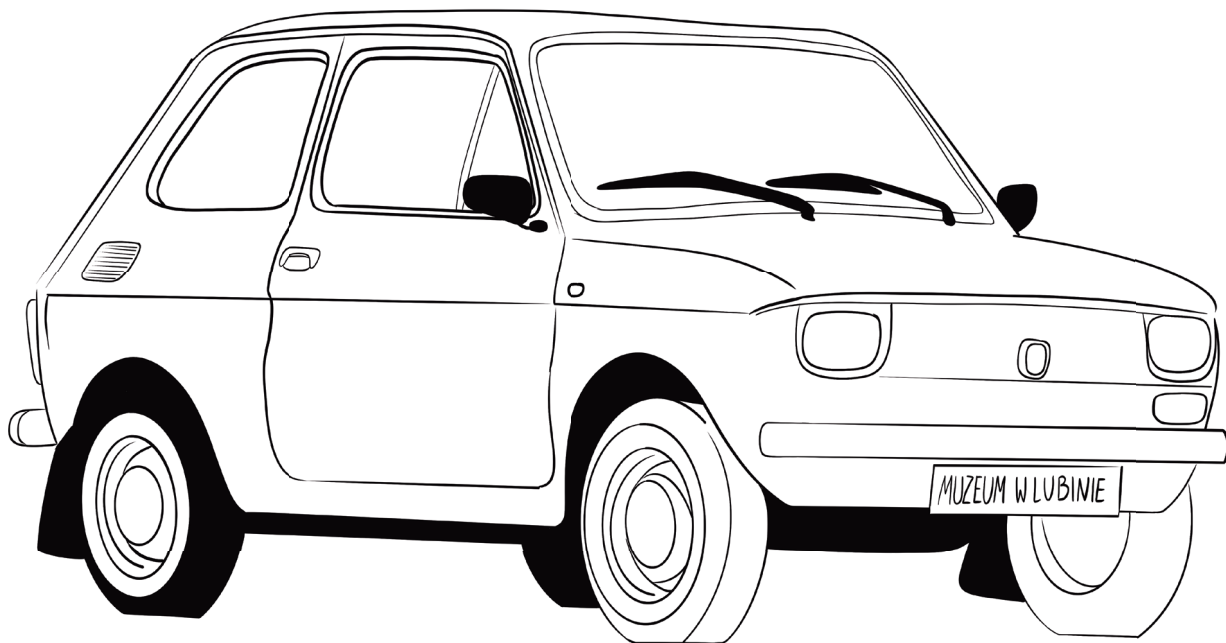
Most, który łączy dwa
brzegi rzeki Odry jest najbardziej
charakterystycznym obiektem
w Ścinawie.

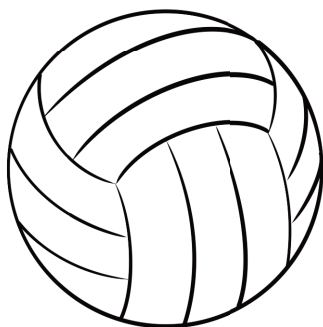
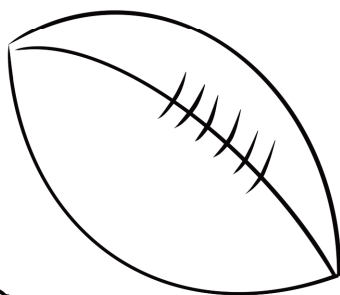
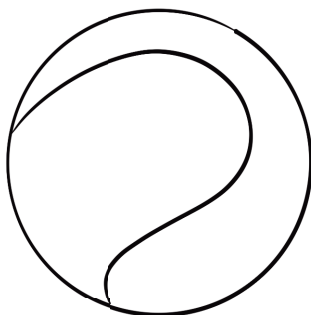
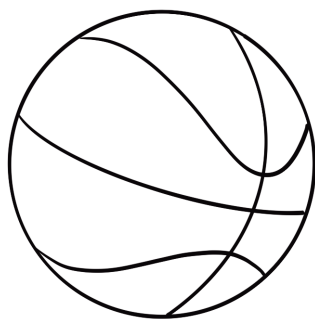

Kolorowanki

Quiz historyczny

Oto kilka krótkich pytań, dotyczących poznanych treści. Ciekawe, ile zapamiętaliście?

- 1 Nazwa historycznej, dawnej dzielnicy Polski, to?
- 2 Od jakiego plemienia pochodzi nazwa Śląsk?
- 3 Jakie wydarzenie doprowadziło do powstania Królestwa Polskiego?
- 4 Co spowodowało rozpad Królestwa Polskiego?
- 5 Z jakich gmin składa się powiat lubiński?
- 6 Co może być dobrem kultury?
- 7 Co to jest czako?
- 8 Gdzie znajduje się most na rzece Odrze?
- 9 Kim jest górnik?
- 10 Kto stworzył Kodeks lubiński?

Odpowiedzi

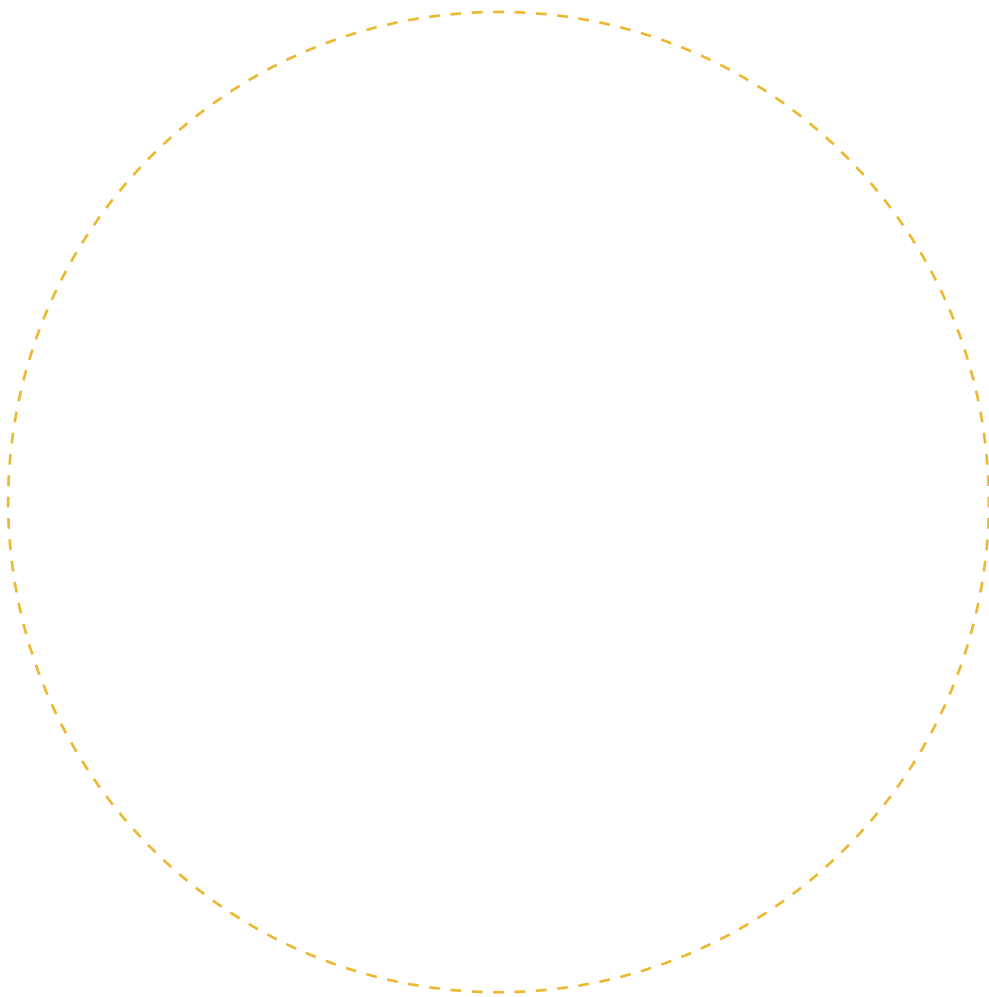
Karta pracy nr 1

Zaznacz na mapie Dolny Śląsk.
Nazwij pozostałe województwa.

Karta pracy nr 2

Narysuj osadę słowiańską.

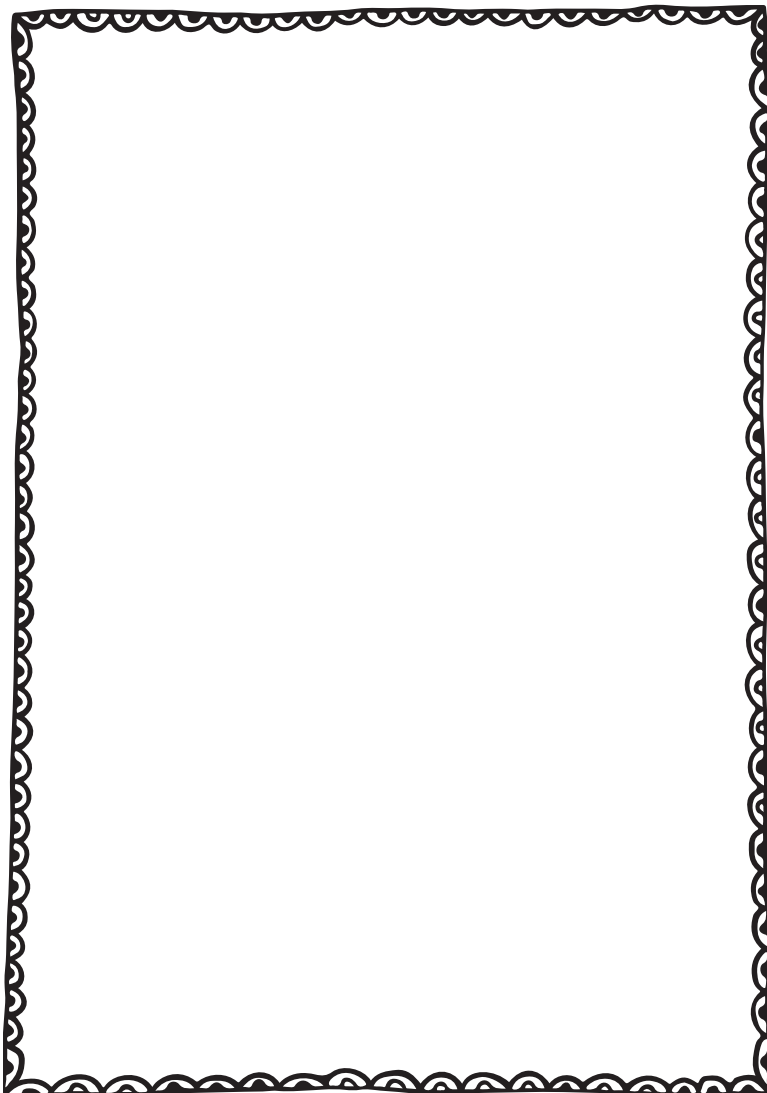
Karta pracy nr 3

Wykreślanka. Odszukaj podane wyrazy:
Śląsk, Chrobry, mapa, Piastowie, region, Lubin.

H	T	U	O	L	U	K	I	N	G	O	P
C	H	R	O	G	H	Y	U	I	H	P	R
M	A	R	E	G	I	O	N	Y	K	I	Z
T	U	J	O	Z	K	L	R	U	H	A	O
H	W	S	F	E	L	E	K	J	R	S	F
P	I	A	L	S	T	C	W	I	E	T	G
R	L	E	G	A	I	O	N	J	H	O	I
W	U	J	K	O	S	Y	I	K	E	W	O
S	B	L	A	S	H	K	G	E	Y	I	N
H	I	C	H	R	O	B	R	Y	H	E	R
K	N	G	I	O	N	W	T	R	C	H	E
Z	C	F	C	S	T	O	I	E	U	K	G
H	M	A	P	A	L	U	B	I	E	D	I

Karta pracy nr 4

Stwórz portret pierwszego króla Polski.

Karta pracy nr 5

Powiat lubiński na mapie. Pokoloruj dane obszary zgodnie ze wzorem, dokonując poprawnych obliczeń.

4 żółty

5 pomarańczowy

6 niebieski

7 zielony

Legenda:

4 - Miasto Lubin

5 - Gmina wiejska Lubin

6 - Gmina Rudna

7 - Gmina miejsko-wiejska Ścinawa

Karta pracy nr 6

Rzeka Odra. Narysuj most w Ścinawie i nadodrzański krajobraz.

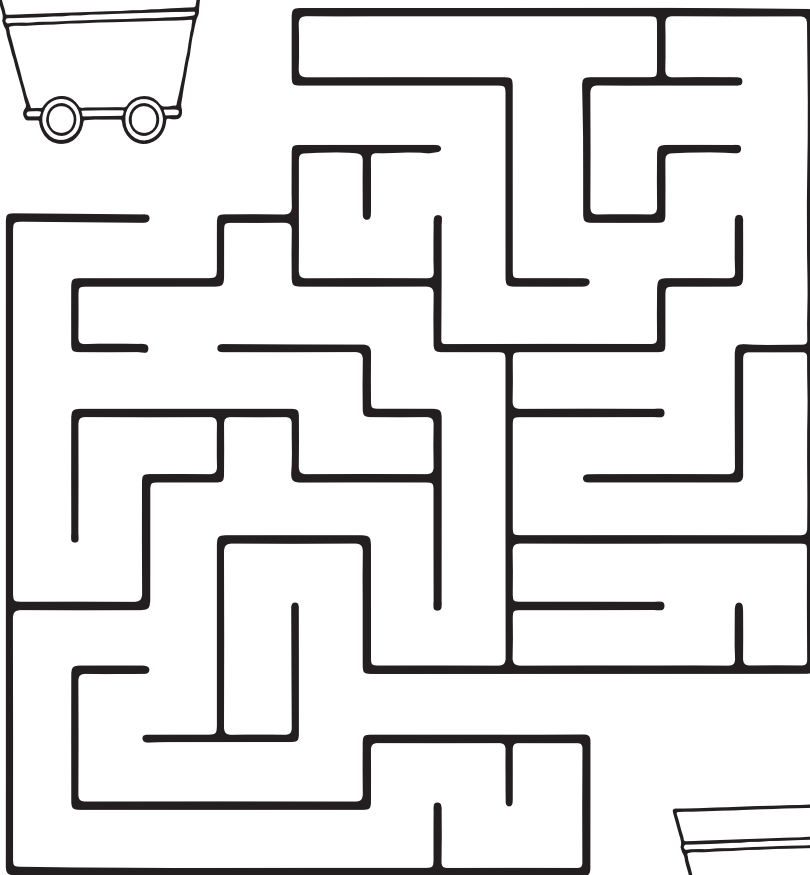

Bóbr buduje tamę ...

... stwórz ją tutaj.

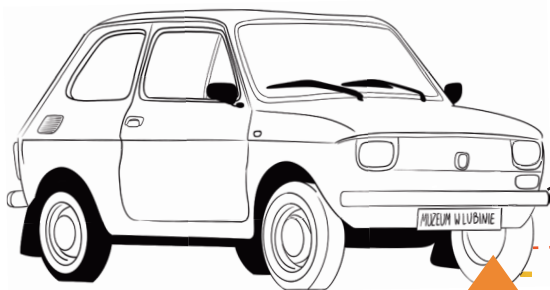
Karta pracy nr 7

Kopalnia. Połącz wagony linią.

Karta pracy nr 8

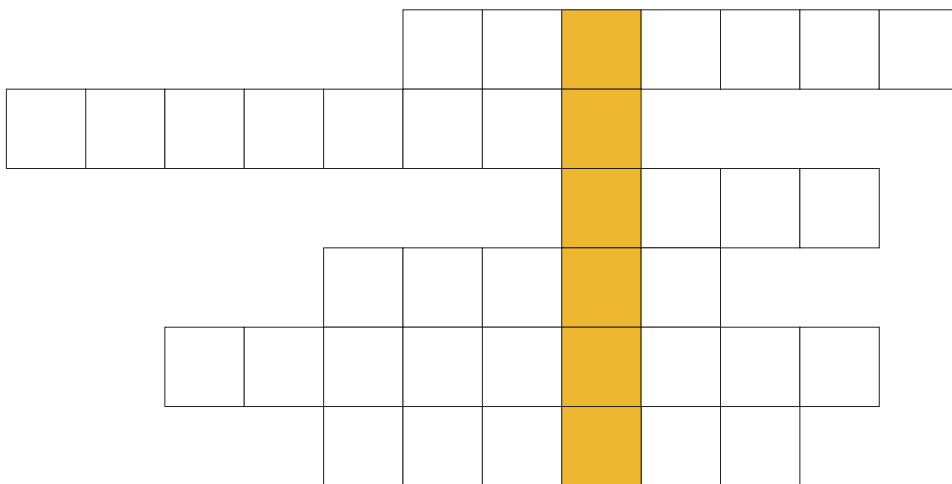
Miasto. Dojedź autem do celu.

Karta pracy nr 9

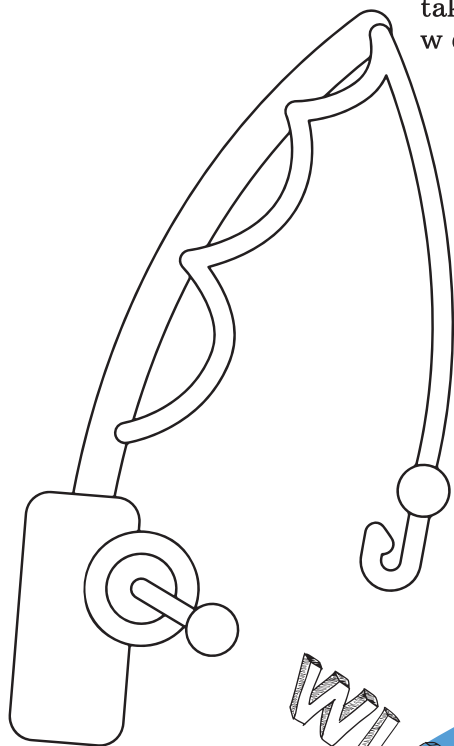
Krzyżówka

1. Pierwszy król Polski.
2. Nazwa plemienia, od którego pochodzi nazwa Śląsk.
3. Ślęża, to?
4. Stolica polskiej miedzi, to?
5. Jaką nazwę nosiła polska dynastia książęca?
6. Kto pracuje w kopalni?

Karta pracy nr 10

W Odrze zatoneły części wyrazów.
Złów brakujące sylaby i połącz w pary,
tak, by znowu słowa były całe. Wędkę
w dłoń i udanych połowów!

RU...

CHRO...

...BIN

...NA

PO...

...STO

HAN...

WIAŁ DEL DNA
LU NA
BRY
MIA GMI

Muzeum Historyczne w Lubinie

Maty Tomik
Wielkich Odkrywców Lubina

Ziemia Lubińska i jej dzieje

Zespół redakcyjny: Magdalena Gębarowska, Dorota Gońda, Kamila Tworek
Rysunki: Karolina Smolarek
Projekt graficzny i skład: Kamila Tworek

Biblioteka Muzeum Historycznego w Lubinie – zeszyt nr 33

Wydawca: Muzeum Historyczne w Lubinie
Dyrektor: dr Marek Zawadka

ISBN 978 83 66574 58 8
© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie, 2023
Lubin 2023

Patroni medialni

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

muzeum-lubin.pl

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego pochodzących
z Funduszu Promocji Kultury

ISBN 978-83-66574-58-8

